WEDSTRIJD NU MET EXPOSITIE

MEI/JUNI 2005
€ 5,75
116

ATELIER

AQUARELSPECIAL

Teder en krachtig als water

'Wat is er mooier dan water met water schilderen?'

'Aquarel schreeuwt naar erkenning', dat zou Xavier Swolfs' motto kunnen zijn. Aquarel wordt volgens deze **Vlaamse** *kunstenaar onterecht onderschat. Gepassioneerd vertelt hij over wat aquarel zo wonderlijk mooi maakt. Poëtisch en vrouwelijk, maar ook krachtig.*

'Longs de kade' (2005), aquarel o
billboard 600 gr. gesatineerd, 120 x 70 cm

Volgens Xavier Swolfs is aquarel omgeven door misverstanden. 'Mensen denken dat aquarel makkelijk is omdat het ook aan de keukentafel kan, maar aquarel is het moeilijkste dat er is. Vooral het beheersen van de materialen. Om te beginnen reageert elk papier anders, maar vooral het gebruik van water is moeilijk. De meeste mensen gebruiken bijna geen water. Ze tekenen en vullen in. Voor mij is het: "Blad goed nat maken en de verf erin gooien!"'

TEKENEN MET WATER

Water is echter niet het enige geheim achter een goede aquarel. 'Je moet bovendien goed kunnen tekenen, anders zit je zo vast. Met potlood teken ik heel minimaal in lijnen de compositie. Ook duid ik duidelijk aan welke delen droog moeten blijven. Naderhand kun je dit weggummen of laten staan, omdat het je aquarel kan ondersteunen.'

'Vervolgens gooi ik bijna liters gedestilleerd water over dat gedeelte van het papier waar ik ga aquarelleren. Het papier is daar doordrongen van water, maar mag ook niet té nat zijn, want dan zie je randen bij het opdrogen. De witte gedeeltes laat ik droog. De aquarel stopt letterlijk daar waar het droog is. De andere gedeeltes zijn echt geschilderd met water. In de natte plekken waar kleur moet zijn, gooi ik de verf. Ik raak het papier bijna niet aan. Door ervaring vind je de juiste dosis kleurpigmenten die je in het water moet laten vloeien. Je kunt, daar waar het te nat is, altijd extra drogen met een stukje papier.'

AVONTUUR

Dat het niet eenvoudig of zelfs onmogelijk is om water goed te beheersen, weet ook Xavier. Daarin schuilt volgens hem de grootste charme van aquarel. 'Je bent met

iets bezig dat je niet in de hand kunt houden, omdat water bij té veel en té weinig altijd anders reageert. Je vertrekt op een avontuur waarbij je steeds moet bijsturen om het in de hand te houden. Van tijd tot tijd moet je de aquarel laten drogen, want als je alleen nat-in-nat werkt, krijg je kringen. Het is een spel tussen water, kleuren en hun evolutie. Door ervaring kies je de juiste momenten van drogen of water toevoegen om bepaalde effecten te verkrijgen. Aquarel is een zeer spontaan medium. Het is een spel dat je in het begin ook geregeld verliest, nu gebeurt dat minder en als het eens echt mis gaat, maak ik er soms een modern of abstract werk van,' zegt Xavier hartelijk lachend, 'maar het moet wel "fris" blijven.' Swolfs' aquarellen lijken van een afstand vaak zeer gedetailleerd, maar als je dichterbij komt, zie je dat ze vrij grof geschilderd zijn met veel 'vlekken' en 'spatten' die op een afstandje de suggestie van detaillering wekken.

AUTODIDACT

Dat aquarel niet aan kunstacademies wordt onderwezen, is volgens Xavier Swolfs nog een reden voor het 'beschadigde' imago. Ook hij leerde zich het meeste zelf. 'Van kleins af aan heb ik getekend. Mijn ouders tekenden en schilderden ook, maar slechts amateuristisch en ik heb me dus zelf alles geleerd. Later volgde ik wel tekenen op de avondschool aan de Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen, maar aquarel werd toen evenmin onderwezen als nu. Met het Aquarel Instituut België proberen wij daar verandering in te brengen door middel van stages en workshops. Het spijtige is dat veel mensen aquarel niet begrijpen. Het is echte kunst en dat willen wij met het 6de Internationale Aquarelfestival bewijzen.'

'Ik ben in het geheel niet tegen autodidact, omdat je zelf leert, je eigen gevoel volgt en niemand naschildert. Zo krijg je een eigen persoonlijke stijl en kleur. Met een opleiding verlies je vaak je eigenheid door te veel te "moeten". Je moet wel de technische bagage hebben, maar daar zelf mee op avontuur gaan. Werken van sommige mensen herken je reeds van verre aan hun kleurgebruik. De één neigt veel naar roden en oranje. Ik zelf gebruik grijzen en vooral veel blauwen. Zoiets komt uit je karakter.'

WATER, WATER EN WATER

De keuze van het onderwerp is echter ook bepalend voor de aard van je werk. 'In het begin kreeg ik het etiket van landschapsschilder opgeplakt. Ze gebruiken nu al de termen "Swolfs-bomen". Ik gebruik veel water in de bomen, zo worden het gebroken stronken met veel eigenheid. Dat etiket vond ik verschrikkelijk en ik ben daarom havengezichten gaan schilderen. Dat onderwerp was veel technischer. Mijn ervaring als scheepsbouwtekenaar kwam bij de ingewikkelde perspectieven goed van pas. Om de stijfheid te doorbreken, gooide ik er veel water in.'

'Aquarel schreeuwt naar erkenning!' (2005), aquarel op billboard 600 gr. gesatineerd, 55 x 55 cm.

Linkerpagina: 'Langs de kade, Antwerpen' (2004), aquarel op etspapier 600 gr., 110 x 76 cm.

'Olive' (2004), aquarel op Whatman 400 gr., 45 x 45 cm.

'Venetië' (2002), aquarel op Whatman 400 gr., 76 x 56 cm.

AQUAREL INSTITUUT BELGIË

Xavier Swolfs is de stuwende kracht achter het 6de Internationale Aquarel Festival dat nog loopt tot 15 mei. Hier hangen 240 aquarellen (waarvan 60 van Europese aquarelverenigingen) verspreid over 3 verdiepingen.
Locatie: Sint-Jorispand - Centrum 't Elzenveld,
Sint-Jorispoort 29, 2000 Antwerpen
tel. +32 (0)3 484 68 22
Open van 12.30-17.30 uur. Gesloten maandag en dinsdag.

Water is en blijft het centrale thema in het werk van Xavier Swolfs, letterlijk en figuurlijk. 'Ik schilder graag water, de reflecties, kleuren en tinten, dat is geweldig! Brugge, Antwerpen of Venetië, vooral die laatste stad is een droom. Bovendien geeft water een zalig rustgevoel. Ik heb mij altijd aangetrokken gevoeld door beken, rivieren, vijvers enzovoorts. Wat is er mooier dan water met water schilderen?' Achter in zijn tuin loopt het Albertkanaal tussen Antwerpen en Luik waarover regelmatig vrachtschepen varen die met hun dieselmotoren

een gemoedelijk geluid voortbrengen dat door het water verder gedragen wordt.

ACRYL?

Aquarel is zo met Xavier Swolfs' leven verweven dat hij zijn grote liefde waarschijnlijk nooit zal verlaten. 'Misschien dat ik ooit acryl zal proberen. Dat is ook op waterbasis, maar dekkend wat ik wel spijtig vind. Bovendien ben ik dol op de structuur van papier. Ik heb ooit doek geprobeerd, maar vind dat niet zo mooi. Of zijdekarton, maar dat droogt traag en geeft minder mooie effecten. Eigenlijk gebruik ik altijd 400 tot 600 grams papier, zo dik mogelijk."

'Het verschil met andere mediums is dat je bij aquarel zo wat water kunt gooien. Dat vloeiende element is belangrijk en in andere mediums niet of veel minder aanwezig. Je weet niet hoe het water zal reageren, bovendien kun je het, door je blad te draaien, laten bewegen in de richtingen die je wilt."

'Aquarel is vrouwelijk, heel "sensibel", gevoelig. Het is niet voor niets "une aquarelle". Teder en krachtig als water is dan ook de titel van mijn nieuwe boek. Aquarel is niet alleen zacht en poëtisch, niet alleen mistige landschappen, niet alleen teder, teder, teder. Het kan ook heel krachtig zijn, bijvoorbeeld recht uit de tube komen. Het heeft een beetje te maken met je eigen karakter en gevoel. Het scheppende en vernietigende van water, dat per slot van rekening het begin van alles is. Zonder water geen leven." En zonder water natuurlijk geen aquarel. ■

Tekst: Raoul Locht

'Perspectief' (2004), aquarel op billboard 600 gr. gesatineerd, 76 x 56 cm.

Inmiddels is Xavier Swolfs' nieuwe boek *Teder en krachtig als water* verschenen. Dit kunstboek van 290 x 290 mm telt 100 bladzijden waarin 78 kleurenreproducties. Deze prachtige uitgave laat de veelzijdige facetten, evolutie en visie zien van zijn recente werken.

€ 40,00 exclusief portkosten (af te halen),
€ 45,00 toegestuurd. Te storten op rekening:
IBAN: BE 66/ 220-7726833-43
BIC: GEBABEBB
Koekstraat 1, 2240 Zandhoven, België
E-mail: xavier_swolfs@pandora.be

